

socialisme og kommunisme, ligesom der er korte paragraffer om anarkisme, syndikalisme og fascisme. Dette afsnit er heller ikke særligt dybtgående, men meget objektivt lagt op. Endelig slutter bogen med et kort matematisk tillæg.

Hvis man antager det dogme, at elementære lærebøger ikke må give udtryk for tanker inden for faget, som mindst har været afprøvet i 20 år, er det en fortræffelig lærebog. Der er en hensigtsmæssig afveksling mellem teoretisk og beskrivende stof, klar fremstillingsform og talrige spørgsmål efter hvert afsnit, der kan give læseren begreb om, hvorvidt stoffet er tilegnet.

Niels Banke.

Studies in Income and Wealth, Vol. XII. National Bureau of Economic Research, New York 1950. 585 sider. Pris: 6.00 \$.

Dette digre værk på 585 sider er resultatet af mange forfatteres arbejde til brug ved et møde i januar 1948 i National Bureau of Economic Research, U. S. A.

Bogen beskæftiger sig udelukkende med nationalformuen og må først og fremmest opfattes som en heterogen materialesamling. Den er inddelt i to hovedafsnit: Afsnit 1, hvor spørgsmålet om måling af nationalformuen nærmere diskuteres og afsnit 2, som vedrører de enkelte sektorer. I den «Introduction» som Moris A. Copeland har skrevet, fremhæver han meget betegnende, at dette møde (altså mødet i januar 1948) om nationalformuen viste den samme babyloniske forvirring som for år tilbage ved det første møde om nationalindkomsten. Det er utvivlsomt rigtigt, at de sidste årtier har vist betydelige fremskridt med hensyn til nationalindkomstbegrebsapparatet, medens derimod problemerne omkring nationalformuen ikke har været dyrket, til trods for at nationalformuen oprindeligt var den, der tiltrak sig mest opmærksomhed.

Nationalformuen defineres som nettoværdien af alle økonomiske enheder indenfor det pågældende territorium.

I Part I skelner Raymond W. Goldsmith mellem to nationalformuebegreber og deres agregater, nemlig det nationalformuebegreb,

der fremgår af et nationalformueregnskab opstillet på grundlag af erhvervslivets kalkuler og et nationalformueregnskab opstillet i overensstemmelse med den økonomiske teori.

Det første kalder han «national business accounting» og det andet »national economic accounting».

Der er en betydelig forskel på de to statusopstillinger.

Ved national economic accounting kræves, at de forskellige kapitalgoder (eksempelvis maskiner) skal vurderes under hensyn til grænseomkostningerne. Stemmer grænseomkostningerne og prisen ikke overens, må grænseomkostningerne erstatte prisen. Heraf følger først og fremmest at monopolpriser ikke kan indgå i kalkulerne vedrørende national economic accounting, men derimod i national business accounting som er «the best accounting practise of the day and place».

Et andet krav der må stilles til national economic accounting er, at tallene skal deflateres ved sammenligninger. Ligesom ved de amerikanske økonomers nationalindkomstbetragtninger kommer altså også her velfærdsbetragtningerne særlig tydeligt frem.

I part II hæfter man sig ved den uhyre omhyggelige gennemgang af de enkelte sektorer.

Det er da også specialister, der beskriver beregningerne m. v. indenfor hver enkelt sektor. Under behandlingen af landbrugets problemer rejser spørgsmålet om man kan vurdere en landejendoms enkelte komponenter, jorden, bygninger og besætninger og inventar hver for sig. I salgsstatistikken her i landet opretholder man som bekendt delingen mellem jord og bygninger på den ene side og løsøre på den anden.

I anden forbindelse*) har jeg fremhævet, at en sådan deling er ret usikker. Det samme, og det gælder selvfølgelig i endnu højere grad, når jorden skal vurderes særskilt, fremhæves i afsnittet om landbruget (s. 195), hvor der står som følger:

The parts are not properly additive. The farm is a unit for producing income in the forms of dollars, consumable food, fuel,

*) Omsætningen og salgsprisen for landejendomme 1902—1942, s. 46.

socialisme og kommunisme, ligesom der er korte paragraffer om anarkisme, syndikalisme og fascisme. Dette afsnit er heller ikke særligt dybtgående, men meget objektivt lagt op. Endelig slutter bogen med et kort matematisk tillæg.

Hvis man antager det dogme, at elementære lærebøger ikke må give udtryk for tanker inden for faget, som mindst har været afprøvet i 20 år, er det en fortræffelig lærebog. Der er en hensigtsmæssig afveksling mellem teoretisk og beskrivende stof, klar fremstillingsform og talrige spørgsmål efter hvert afsnit, der kan give læseren begreb om, hvorvidt stoffet er tilegnet.

Niels Banke.

Studies in Income and Wealth, Vol. XII.
National Bureau of Economic Research, New York 1950. 585 sider. Pris: 6.00 \$.

Dette digre værk på 585 sider er resultatet af mange forfatteres arbejde til brug ved et møde i januar 1948 i National Bureau of Economic Research, U. S. A.

Bogen beskæftiger sig udelukkende med nationalformuen og må først og fremmest opfattes som en heterogen materialesamling. Den er inddelt i to hovedafsnit: Afsnit 1, hvor spørgsmålet om måling af nationalformuen nærmere diskuteres og afsnit 2, som vedrører de enkelte sektorer. I den «Introduction» som Moris A. Copeland har skrevet, fremhæver han meget betegnende, at dette møde (altså mødet i januar 1948) om nationalformuen viste den samme babyloniske forvirring som for år tilbage ved det første møde om nationalindkomsten. Det er utvivlsomt rigtigt, at de sidste årtier har vist betydelige fremskridt med hensyn til nationalindkomstbegrebsapparatet, medens derimod problemerne omkring nationalformuen ikke har været dyrket, til trods for at nationalformuen oprindeligt var den, der tiltrak sig mest opmærksomhed.

Nationalformuen defineres som nettoværdien af alle økonomiske enheder indenfor det pågældende territorium.

I Part I skelner Raymond W. Goldsmith mellem to nationalformuebegreber og deres agregater, nemlig det nationalformuebegreb,

der fremgår af et nationalformueregnskab opstillet på grundlag af erhvervslivets kalkuler og et nationalformueregnskab opstillet i overensstemmelse med den økonomiske teori.

Det første kalder han «national business accounting» og det andet »national economic accounting».

Der er en betydelig forskel på de to statusopstillinger.

Ved national economic accounting kræves, at de forskellige kapitalgoder (eksempelvis maskiner) skal vurderes under hensyn til grænseomkostningerne. Stemmer grænseomkostningerne og prisen ikke overens, må grænseomkostningerne erstatte prisen. Heraf følger først og fremmest at monopolpriser ikke kan indgå i kalkulerne vedrørende national economic accounting, men derimod i national business accounting som er «the best accounting practise of the day and place».

Et andet krav der må stilles til national economic accounting er, at tallene skal deflateres ved sammenligninger. Ligesom ved de amerikanske økonomers nationalindkomstbetragtninger kommer altså også her velfærdsbetragtningerne særlig tydeligt frem.

I part II hæfter man sig ved den uhyre omhyggelige gennemgang af de enkelte sektorer.

Det er da også specialister, der beskriver beregningerne m. v. indenfor hver enkelt sektor. Under behandlingen af landbrugets problemer rejser spørgsmålet om man kan vurdere en landejendoms enkelte komponenter, jorden, bygninger og besætninger og inventar hver for sig. I salgsstatistikken her i landet opretholder man som bekendt delingen mellem jord og bygninger på den ene side og løsøre på den anden.

I anden forbindelse*) har jeg fremhævet, at en sådan deling er ret usikker. Det samme, og det gælder selvfølgelig i endnu højere grad, når jorden skal vurderes særskilt, fremhæves i afsnittet om landbruget (s. 195), hvor der står som følger:

The parts are not properly additive. The farm is a unit for producing income in the forms of dollars, consumable food, fuel,

*) Omsætningen og salgsprisen for landejendomme 1902—1942, s. 46.

clothing, shelter, and other satisfactions. Improvements are a sunken investment tied to the land. Whether the value is calculated by discounting prospective future income (the discount rate is determined by comparison with alternative opportunities) or by comparison with sales prices of other properties, it is the entire property, not the parts, that must be appraised.

Kjeld Bjerke.

Ivar Nørgaard: Nationaløkonomi. Forlaget Fremad, København 1949. 148 sider. Pris: 5,50 kr.

I denne lille bog har cand. polit. Ivar Nørgaard søgt at popularisere en række af de økonomiske grundlove, der gælder i nutidens samfund, som Jørgen Paldam siger i sit forord, og hensigten må forsåvidt siges at være nået, som bogen er så letfattelig, at den næppe vil berede den læge læser, som den er beregnet på, nogensomhelst vanskeligheder. Netop heri ligger der imidlertid en fare for, at stoffet blot går ind ad det ene øre og ud ad det andet. Man lærer kun noget af en bog, hvis man av og til blir tvunget til at standse op i læsningen og tænke sig om. En bogs sværhedsgrad må naturligvis være avpasset efter læserens forudsætninger, men den må ligeså lidt være for let at læse, som den må være for vanskelig.

Ivar Nørgaards bog kan derfor ikke anbefales til brug i studiekredse — det er dog åbenbart heller ikke meningen — og næppe heller til brug for den kategori av læsere, som kun vil læse én bog om emnet men til gengæld vil vende tilbage til bogen og bruge den som hånd- og opslagsbog. Dertil er den nok lidt for overfladisk. Derimod vil bogen sikkert være anvendelig som udgangspunkt for videre læsning av populær nationaløkonomisk litteratur, så meget mere som den indeholder en del samfundsbeskrivende stof.

Nogle enkeltheder:

I den opgørelse, der gives s. 37 over landets tab ved krigen og besættelsen, betegnes vore skibstab under krigen som et «indirekte» tab, der skyldes manglende reinvestering, medens

krigsødelæggelserne på bygninger regnes som et «direkte» tab som følge av krigshandlinger. Det forekommer helt vilkårligt, at disse to tab placeres i hver sin gruppe.

S. 44 nævnes som en av årsagerne til omslaget i fødselshyppigheden, at folk nu gifter sig tidligere og derfor kan nå at få flere børn pr. ægteskab. Dette kan næppe være rigtigt, eftersom der, om man så må sige, hele tiden har været udnyttet kapacitet i børneproduktionen.

Fremstillingen af forholdet mellem opsparing og investering og dermed af indkomstdannelsen er ikke helt tilfredsstillende. Den læge læser, der ikke i forvejen ved noget om disse sammenhænge, vil næppe efter at ha læst bogen ha nogen klar forestilling om, hvorledes indkomstdannelsen fungerer som den mekanisme, der gør opsparing og investering lige store. Her er forfatteren gået for vidt i sin iver efter at gøre det let for læseren. Det samme gælder forklaringen av renten. Det oplyses, at renten er den pris, der skaber ligevægt mellem efterspørgsel og udbud av pengekapital, men man får ikke noget at vide, i hvert fald ikke på dette sted, om hvad udbudet av pengekapital er for noget, og hvor det kommer fra.

Med disse mangler er bogen iøvrigt klar og velskrevet, og den er — bortset fra et par lidt overskuelige diagrammer av den sædvanlige populærvidenskabelige type — velgørende fri for den slags morsomheder, som en del populære skribenter prøver at sukke stoffet ind i («Vor gårdejer, lad os kalde ham Hansen, ...» etc.).

Den kommer ikke på højde med Nyboe Andersens populære lærebøger, men har trods dette sin mission. Den nationaløkonomiske almindelse i befolkningen er, her i landet som vel andre steder, forfærdende ringe, set på baggrund av de krav, den økonomisk-politiske debat stiller, og det må hilses med glæde, hver gang en av vore yngre økonomer gør en indsats for at klare folks begreber på dette vigtige område.

Sven Danø.